

A Study of Project Management of Vocational Education Administrators in Kalasin Province Under the Office of the Vocational Education Commission, Ministry of Education

Chinoros Rungphon¹ and Somdet Sawandee²

Nakorn Ratchasima College, Thailand

¹E-mail: chinoros25266@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-7184-9361>

²Corresponding author email: dad.sawan1@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-3454-2030>

Received 16/03/2024

Revised 05/05/2024

Accepted 20/07/2024

Abstract

Background and Aims: The objectives of this research are as follows: 1) to study and compare the project management of administrators of vocational education institutions in Kalasin Province. which is under the Office of the Vocational Education Commission of the Ministry of Education. And 2) to find guidelines for developing project management for administrators of vocational education institutions in Kalasin Province. which is under the Office of the Vocational Education Commission of the Ministry of Education.

Methodology: The sample group in this research consisted of administrators of educational institutions and teachers under the vocational education department of Kalasin Province. Which is under the Office of the Vocational Education Commission of the Ministry of Education. There are a total of 6 colleges with 27 school administrators and 548 teachers and personnel, for a total of 575 people. The sample was randomly drawn using a stratified method. The research tool is a questionnaire that has a 5-level rating scale with a discriminatory power between 0.55 - 0.97 and a confidence value of 0.97. The statistics used in data analysis include percentages, averages, and values, standard deviation.

Results: The results of the research are as follows: (1) project management level vocational education administrators in Kalasin Province have a high level of project management. (2) Project management development guidelines: Project management development of vocational education administrators in Kalasin Province under the Office of the Vocational Education Commission, Ministry of Education, it was found that there are development guidelines as follows: 2.1 Project management development for college administrators: there should be a variety of

development processes. Educational institution administrators should analyze basic information as a whole. Analyze policies, plans, and projects of various organizations, including analysis of weaknesses, strengths, and areas that should be developed. for effective planning. 2.2 Project initiation: school administrators should use participatory management principles in planning and setting strategies. Using systems thinking as a brainstorming process. This includes the participation of administrators, teachers, and organizing small group meetings. 2.3 Project implementation aspect: educational institution administrators should play a role in using art to motivate each personnel. By adhering to 5 principles in implementing the project: working with a feeling of willingness, full time, full of people, and full of energy, along with following up on the performance and upgrading the results of the project according to the framework specified in the operational plan. 2.4 Project closing: school administrators should evaluate their performance according to the operational plan for the past year. Including collecting and summarizing projects/activities along with analyzing data systematically in a systematic way.

Conclusion: Development of project management for college administrators there should be various processes for developing the skills of educational institution administrators. There should be an overall analysis of basic information. Analyze policies, plans and projects of various organizations, analyze weaknesses. Analysis of strengths Points that should be developed for effective planning.

Keywords: Development guidelines; Project management; College administrators

การศึกษาการบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ

ชินอรส เรืองโพน และ สมเดช สาวันตี

วิทยาลัยนครราชสีมา

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารโครงการของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งอยู่ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และ 2) เพื่อค้นหาแนวทางในการพัฒนาการบริหารโครงการของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ

ระเบียบวิธีการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งอยู่ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งหมด 6 วิทยาลัย โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 27 คน และครูและบุคลากรจำนวน 548 คน รวมเป็นทั้งหมด 575 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.55 – 0.97 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา: ผลการวิจัยมีดังนี้ (1) ระดับการบริหารโครงการ ผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์มีระดับการบริหารโครงการอยู่ในระดับมาก (2) แนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการ: การพัฒนาการบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ พบว่า มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ 2.1 ด้านการพัฒนาการบริหารโครงการของผู้บริหารวิทยาลัย: ควรมีกระบวนการพัฒนาที่หลากหลาย โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในภาพรวม วิเคราะห์นโยบาย แผนงาน และโครงการขององค์กรต่าง ๆ รวมถึงการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง และจุดที่ควรพัฒนา เพื่อการวางแผนที่มีประสิทธิภาพ 2.2 ด้านการริเริ่มโครงการ: ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดกลยุทธ์ โดยใช้แนวคิดเชิงระบบเป็นกระบวนการระดมสมอง ซึ่งรวมถึงการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครูผู้สอน และการจัดการประชุมกลุ่มย่อย 2.3 ด้านการนำโครงการไปปฏิบัติ: ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทในการใช้ศิลปะในการจูงใจบุคลากรแต่ละคน โดยยึดหลักการ 5 ประการในการนำโครงการไปปฏิบัติ คือการทำงานด้วยความรู้สึกเต็มใจ เต็มเวลา เต็มคน และเต็มพลัง พร้อมทั้งติดตามผลการดำเนินงานและยกระดับผลสัมฤทธิ์ของโครงการตามกรอบที่กำหนดในแผนการดำเนินงาน 2.4 ด้านการปิดโครงการ: ผู้บริหารสถานศึกษา

ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา รวมทั้งรวบรวมและสรุปโครงการ/กิจกรรม พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ

สรุปผล: การพัฒนาการบริหารโครงการของผู้บริหารวิทยาลัย ควรมีกระบวนการต่าง ๆ ในการพัฒนาทักษะ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในภาพรวม วิเคราะห์นโยบายแผนงานและโครงการขององค์กรต่าง ๆ วิเคราะห์จุดอ่อน วิเคราะห์จุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนา เพื่อการวางแผนที่มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา; การบริหารโครงการ; ผู้บริหารวิทยาลัย

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลมีความรู้และคุณสมบัติต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคม โดยมีประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมโดยรวม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550 อ้างถึงใน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2545) ดังนั้น การศึกษาจึงถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าของประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาและกำหนดแนวนโยบายด้านการศึกษาในมาตราที่ 80 (3) โดยระบุว่า รัฐจะต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งจัดให้มีแผนการศึกษาชาติและกฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จากบทบัญญัติดังกล่าวส่งผลให้เกิดแผนการศึกษาแห่งชาติและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษาเพื่อรองรับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ โดยมีการระบุถึงระบบการจัดการศึกษา ที่รัฐจะต้องดำเนินการเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม ความสามารถ และความสุข นอกจากนี้ การศึกษายังต้องยึดหลักการมีเอกภาพด้านมาตรฐานและนโยบาย รวมถึงความหลากหลายในการปฏิบัติ โดยกระจายอำนาจไปยังเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นสถาบันทางสังคมที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ในการสร้างและพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่ดี มีคุณภาพ มีจิตใจเมตตา กรุณา และรักเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ รวมถึงส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น จากบทบัญญัติดังกล่าวจึงทำให้โรงเรียนมีอิสระคล่องตัวในการบริหารจัดการและกลายเป็นโรงเรียนนิติบุคคลที่มีอำนาจในการบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จ ดังนั้นคุณภาพของสถานศึกษาจึงดูได้จากผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่สามารถนำมาสู่การปฏิบัติในทุกระดับของระบบก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญแก่ผู้เรียน

กระบวนการบริหารโครงการของสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีระบบการบริหารจัดการแบบบูรณาการ โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงความสำคัญของการเห็นโอกาส และสามารถสร้างพลังในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 4 ส่วน ดังนี้ การวาดภาพความสำเร็จ (Success) สถานศึกษาควรมีภาพที่ชัดเจนในด้านวิสัยทัศน์ (Vision) จุดมุ่งหมาย (Goal) บทบาท (Role) และภารกิจ (Mission) ที่จะนำไปสู่

ความสำเร็จ โครงสร้างการบริหารจัดการ (Structure), ควรกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการ ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มงานและมาตรฐานการดำเนินงานที่มีความยืดหยุ่น สามารถตอบสนองต่อการกิจหลัก พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ ระบบการบริหารจัดการ (Management), จะต้องบูรณาการจุดหมาย วิธีการทำงาน และทรัพยากรการบริหาร โดยใช้กระบวนการ MSPA เป็นตัวขับเคลื่อน ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการระดมทรัพยากร (Mobilization) การใช้กลยุทธ์ (Strategy) การมีส่วนร่วม (Participation) และความเป็นอิสระ (Autonomy) เพื่อสร้างความโดดเด่นทางวิชาการ การกำกับและติดตาม (Monitoring), จำเป็นต้องมีระบบการตรวจสอบภายในและการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ชัดเจนเป็นระยะ เพื่อปรับปรุงและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้บรรลุเป้าหมาย (ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ, 2550)

ในขอบข่ายงานของโรงเรียนนิติบุคคล ผู้บริหารต้องดูแลการบริหารวิชาการ บริหารงบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารงานทั่วไปให้มีมาตรฐานตามระบบประกันคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโดยรวม เพื่อให้สถานศึกษามีมาตรฐานและสร้างโอกาสอย่างเท่าเทียมกันในด้านคุณภาพผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) หัวใจของการพัฒนาคือการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ (ประเวศ วะสี, 2545) สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องออกแบบนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดการศึกษา และเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการที่เหมาะสม การมีนโยบาย แผนงาน และโครงการที่มีคุณภาพ เปรียบเสมือนการมีเข็มทิศและหางเสือในการบริหารจัดการ ซึ่งช่วยให้ผู้บริหารเข้าใจแนวทางการดำเนินการว่าควรทำอย่างไร และทำเมื่อใด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการปฏิบัติ นอกจากนี้ ยังช่วยให้บุคลากรทุกระดับชั้นเข้าใจภารกิจขององค์กร และส่งเสริมการใช้อำนาจของผู้บริหารให้เป็นไปอย่างถูกต้อง มีเหตุผล และยุติธรรม ส่งผลให้การบริหารงานเป็นไปอย่างประสานสอดคล้อง และประหยัดทั้งทรัพยากรทางการเงิน บุคลากร และเวลา นอกจากนี้ การตรวจสอบและควบคุมงานจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการตามเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (สมคิด พรหมจ้อย, 2550)

จากประเด็นข้างต้น ทักษะการบริหารโครงการเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารควรให้ความสนใจ เนื่องจากการทำงานในยุคปัจจุบันของสถานศึกษาต้องขับเคลื่อนด้วยกระบวนการบริหารโครงการ เพื่อให้การดำเนินโครงการแต่ละโครงการมีความเป็นเลิศ โครงการเหล่านี้ควรตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึงการทำงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า เสร็จสิ้นตามกำหนดเวลา ภายใต้ทรัพยากรและงบประมาณที่มีอยู่จำกัด นอกจากนี้ โครงการยังต้องมีประสิทธิผล ซึ่งหมายถึงผลลัพธ์ของการดำเนินงานที่สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยการบริหารที่มุ่งเน้นผลงานจะต้องช่วยป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนา

สถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ การให้ความสำคัญกับทักษะการบริหารโครงการจึงมีความจำเป็นในการขับเคลื่อนและพัฒนาสถานศึกษาให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ

การทบทวนวรรณกรรม

ความสำเร็จของการบริหารโครงการขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนและเกิดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ตามแนวคิดของเคอร์เนอร์ (Kerr, 1989) ที่ระบุว่าความสำเร็จในการบริหารโครงการนั้นเกี่ยวข้องกับการใช้มาตรฐานในการปฏิบัติงาน การประยุกต์ใช้เครื่องมือ เทคนิค และกระบวนการต่าง ๆ รวมถึงวัฒนธรรมองค์กร เมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้ว ควรมีการวิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของการดำเนินงานเพื่อนำมาพัฒนาในโอกาสถัดไป ซึ่งรวมถึงการค้นหาตัวชี้วัดการปฏิบัติงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กร องค์กรที่ประสบความสำเร็จในการบริหารโครงการมักสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่อง โดยโครงการที่ประสบความสำเร็จสามารถวัดได้จากความสนใจของลูกค้าที่มีต่อโครงการและองค์กร หนึ่งในองค์กรที่ประสบความสำเร็จได้อย่างเต็มทีนั้น จะดำเนินการตามขั้นตอนวงจรของโครงการในระยะเวลา 2 ปีหรือนานกว่านั้น เพื่อให้ระดับความสำเร็จในการบริหารโครงการมีประสิทธิภาพ สิ่งสำคัญในระหว่างการทำงานคือ หากเกิดความล้มเหลวหลังจากนั้น ควรนำโครงการที่ไม่ประสบความสำเร็จกลับมาออกแบบกิจกรรมใหม่ แสดงให้เห็นว่าการบริหารโครงการนั้นมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวได้ต่อสถานการณ์ขององค์กร

ศักดิ์สิวรรณ ทรงสิริวรกุล และ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2561) ศึกษาและวิจัยเรื่อง การบริหารโครงการของ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า องค์ประกอบการบริหารโครงการของคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 1.1) การพัฒนาทีมงาน 1.2) การควบคุม องค์ประกอบที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

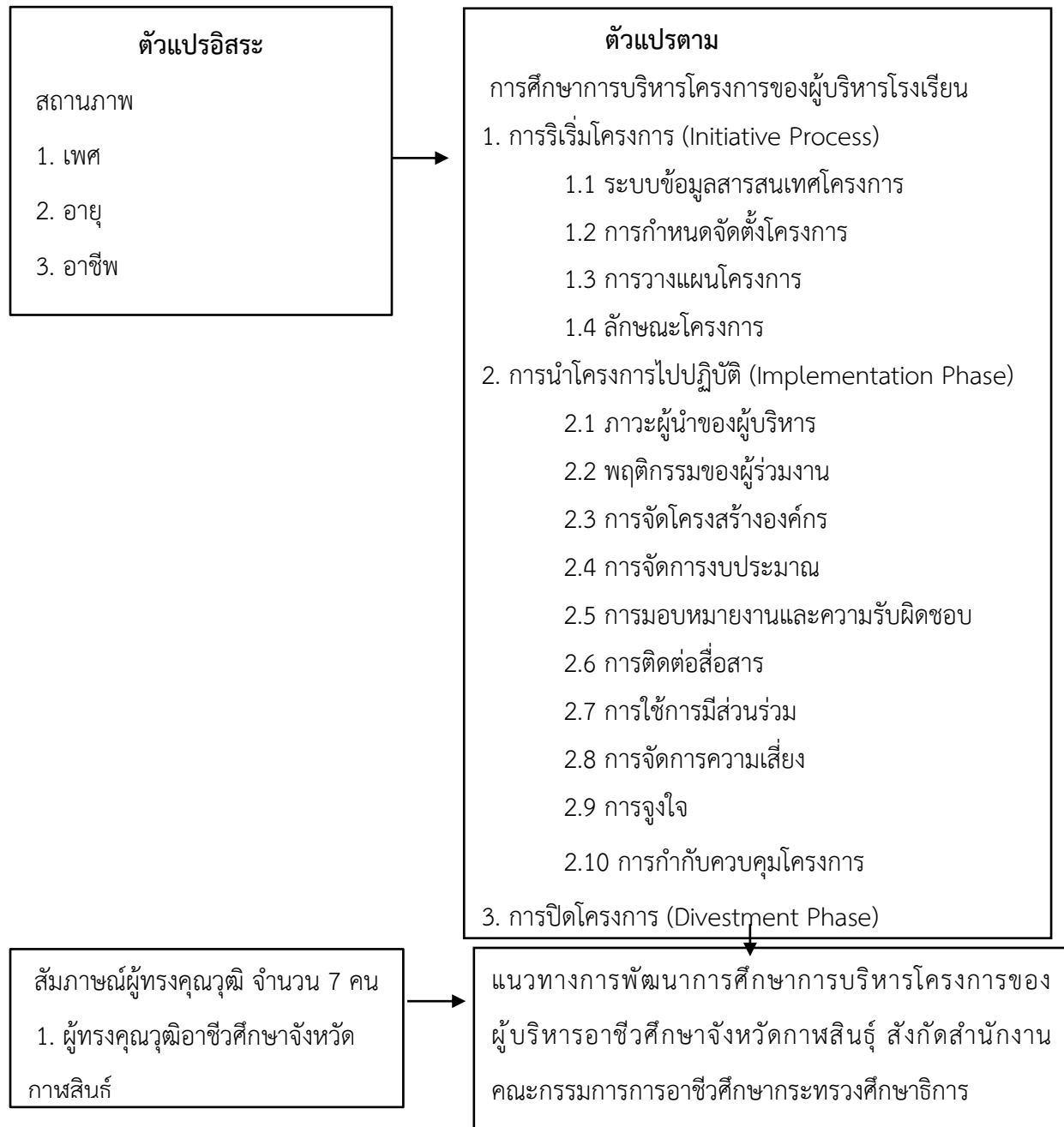
องค์ประกอบที่ 3 การออกแบบโครงการ องค์ประกอบที่ 4 การติดตามงบประมาณ องค์ประกอบที่ 5 การมอบหมายงาน และองค์ประกอบที่ 6 การบริหารคุณภาพและความเสี่ยง

เอกชัย ปริญญากุล (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารโครงการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก พบว่า ข้อมูลประสิทธิภาพการบริหารโครงการ ประกอบด้วย 1) การบริหารโครงการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับค่อนข้างสูงทุกด้าน โดยด้านการควบคุมและติดตามโครงการมีประสิทธิภาพสูงกว่าด้านอื่น รองลงมา คือ ด้านการจัดการทีมงานโครงการ ด้านการประสานงาน ด้านการวางแผนโครงการ ด้านการกำหนดโครงสร้างโครงการ และด้านการประเมินโครงการ 2) ประสิทธิภาพโครงการด้านการวางแผนโครงการอยู่ในระดับค่อนข้างสูงทุกด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน การกำหนดวิธีการให้บรรลุวัตถุประสงค์ การกำหนดสิ่งที่ต้องทำในแผนงานโครงการ การกำหนดช่วยเวลาดำเนินโครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน และการกำหนดให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมในการดำเนินงาน 3) ประสิทธิภาพโครงการด้านการกำหนดโครงสร้างโครงการอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ได้แก่ การกำหนดโครงสร้างตามมาตรฐานคุณภาพการมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบ การกำหนดขอบข่ายอำนาจหน้าที่ของบุคลากร การปฏิบัติงานเพื่อรักษาปริมาณและคุณภาพงาน การลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ การกำหนดทรัพยากรที่ต้องใช้ และความพร้อมของการดำเนินงานเพื่อป้องกันปัญหา 4) ประสิทธิภาพโครงการด้านการจัดทีมงานโครงการอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ได้แก่ การกำหนดทีมงานที่เหมาะสมกับภาระงานความร่วมมือของทีมงาน การทำงานของทีมงานเป็นไปตามแผนงาน ความพึงพอใจของสมาชิกในทีมการชี้แจงเป้าหมายให้ผู้ร่วมงานโครงการเข้าใจตรงกัน และการร่วมกันแก้ปัญหาของทีมงาน 5) ประสิทธิภาพโครงการด้านการประสานงานอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างทีมงาน การให้คำแนะนำในการทำงาน การสร้างบรรยากาศในการทำงาน การระดมความคิดเห็นร่วมกัน การจัดให้มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน 6) ประสิทธิภาพโครงการด้านการควบคุมติดตามโครงการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมตามแผนงานโครงการ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ ๆ ที่เกี่ยวข้องการเลือกวิธีการดำเนินงาน การควบคุมขั้นตอนให้มีการดำเนินงานตามแผนงาน การเตรียมความพร้อมสำหรับผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้น การปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางการปรับปรุง 7) ประสิทธิภาพโครงการด้านการประเมินโครงการ ได้แก่ การประเมินผลการดำเนินงานในภาพรวม การสร้างเครื่องมือตรวจสอบการปฏิบัติงานโครงการ การนำปัญหาที่พบในระหว่างการทำงานมาแก้ไข การประเมินผลการทำงานในแต่ละขั้นตอน ความต่อเนื่องของการวัดประสิทธิภาพโครงการ การติดตามความก้าวหน้าของโครงการเป็นระยะ เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบประสิทธิภาพการบริหารโครงการ พบองค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ คือ การวางแผนและกำหนดโครงการ การจัดทีมงานและการประสานงาน การประเมินโครงการ การควบคุมและการติดตามโครงการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบมาทำการวิเคราะห์เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด ได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 6 วิทยาลัย เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 27 คน ครูและบุคลากร จำนวน 548 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 575 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 236 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จาก ตารางการสุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น เพศ อายุ อาชีพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1. การริเริ่มโครงการ (Initiative Process)

ด้านที่ 2. การนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementation Phase)

ด้านที่ 3. การปิดโครงการ (Divestment Phase)

มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินค่า

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมาถึงผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ

3.2 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองจำนวน 236 ฉบับ และเก็บด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 236 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

3.3 เมื่อรวบรวมข้อมูลได้ครบแล้ว ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สำหรับการวัดตัวแปรเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ในด้านต่าง ๆ ใช้วิธีการให้คะแนนของ Likert Scale (สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์, 2556)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ข้อมูลเชิงปริมาณ นำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาสังเคราะห์และวิเคราะห์สรุปผลเชิงบรรยายตามวัตถุประสงค์

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะเป็นการระบุข้อมูลสั้น ๆ ในช่องว่าง และแบบตรวจสอบรายการ (Check list) เพื่อต้องการทราบข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับ เพศ อายุ และอาชีพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1. การริเริ่มโครงการ (Initiative Process)

ด้านที่ 2. การนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementation Phase)

ด้านที่ 3. การปิดโครงการ (Divestment Phase)

ลักษณะเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) โดยในแต่ละข้อคำถาม จะให้ผู้ตอบ ประเมิน 5 ระดับ

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

5.1 ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่างข้อคำถามกับ วัตถุประสงค์

5.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธี ของครอนบาค

5.3 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard deviation)

ผลการวิจัย

จากการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ผลการวิจัยและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาการบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาการบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาการบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ โดยภาพรวม

ที่	องค์ประกอบ	ระดับการบริหาร		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	การริเริ่มโครงการ (Initiative Process)	4.20	0.22	มาก
2.	การนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementation Phase)	4.18	0.45	มาก
3.	การปิดโครงการ (Divestment Phase)	4.09	0.29	มาก
เฉลี่ยรวม		4.16	0.24	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าการศึกษาการบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.24) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าการบริหารโครงการของผู้บริหารวิทยาลัยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการริเริ่มโครงการ (Initiative Process) ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.22) รองลงมาคือด้านการนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementation Phase) ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.45) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการปิดโครงการ (Divestment Phase) ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.29) ตามลำดับ

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการศึกษาการบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยดำเนินการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 1 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาการบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ

ผลการวิเคราะห์การศึกษาการบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารโครงการ พบว่าผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 7 คน และวิเคราะห์ข้อมูลใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) การริเริ่มโครงการ (Initiative Process) 2) การนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementation Phase) และ 3) การปิดโครงการ (Divestment Phase) โดยมีสรุปแนวทางการพัฒนาดังนี้

1. แนวทางในการพัฒนาการศึกษาการบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ มีดังนี้

1.1 กระบวนการพัฒนาทักษะการบริหารโครงการของผู้บริหารวิทยาลัย ควรเริ่มต้นจากการศึกษาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และจุดที่ควรพัฒนา รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในภาพรวม จากนั้นควรสื่อสารให้บุคลากรในองค์กรได้รับทราบ โดยใช้กระบวนการวิธีปฏิบัติ PLC (Professional Learning Community) นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้และทักษะในการจัดการโครงการ (Personal Competency) และมีการวางแผนในการบริหารโครงการ โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งรวมถึงการมีส่วนร่วมของครูผู้สอน นักเรียน และหน่วยงานภายนอก เช่น ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานต้นสังกัด หรือสถานศึกษาในเขตพื้นที่เดียวกัน การสร้างการสื่อสารและความตระหนักรู้ควรดำเนินการโดยใช้วงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Act) นอกจากนี้ยังควรมีการจัดทำข้อตกลงระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับผู้บังคับบัญชา รวมถึงการวิเคราะห์นโยบาย แผนงาน และโครงการขององค์กรที่มีระดับสูงกว่า เช่น กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อนำมาปรับใช้กำหนดสภาพทั่วไปของสถานศึกษาในด้านต่างๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ อุปกรณ์ และสื่อต่าง ๆ เป็นต้น

1.2 กิจกรรมการพัฒนาทักษะการบริหารโครงการของผู้บริหารวิทยาลัย ควรรวมถึงการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มบริหารงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน และผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีหรือแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา กิจกรรมนี้ควรมีเป้าหมายในการวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ของโครงการที่ต้องการพัฒนาในระยะต้นปีการศึกษา ระยะกลางปีการศึกษา และระยะปลายปีการศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถระบุปัญหาและแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. แนวทางในการพัฒนาการศึกษาการบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ในด้านการริเริ่มโครงการควรมีดังนี้

2.1 กระบวนการพัฒนาทักษะการบริหารโครงการของผู้บริหารวิทยาลัย ควรใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการวางแผนการริเริ่มโครงการอย่างมีกลยุทธ์เพื่อขับเคลื่อนโครงการให้สำเร็จ โดยต้องสร้างแนวทางการคิดอย่างเป็นระบบร่วมกับครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำหลักการ S.M.A.R.T มาใช้ในการตั้งเป้าหมายขององค์กรในการริเริ่มโครงการ เป้าหมายควรมุ่งพัฒนาโครงการของสถานศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศโดยต้องอาศัยกระบวนการจัดการที่ประกอบด้วย การวางแผน การติดตาม การตรวจสอบ และการควบคุม เพื่อให้การสื่อสารระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนมีประสิทธิภาพและสร้างความเข้าใจร่วมกัน โดยสามารถศึกษาดูงานจากสถานศึกษาที่มี Best Practice และประสบความสำเร็จเป็นแบบอย่างในการพัฒนา

2.2 กิจกรรมการพัฒนาทักษะการบริหารโครงการของผู้บริหารวิทยาลัย ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับคณะทำงานที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมีการระดมสมองร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน รวมถึงการจัดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อสร้างปฏิทินการปฏิบัติงานและข้อตกลงในการดำเนินงานระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอน ซึ่งจะเป็นกรอบแนวทางในการริเริ่มโครงการ นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทในการนิเทศ ดูแล และกำกับติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา

3. แนวทางในการพัฒนาการศึกษาการบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ในด้านการนำโครงการไปปฏิบัติควรมีดังนี้

3.1 กระบวนการพัฒนาทักษะการบริหารโครงการของผู้บริหารวิทยาลัย ควรเน้นการพัฒนาภาวะผู้นำที่มีความสามารถในการใช้ศิลปะในการจูงใจบุคลากร โดยยึดหลักการ 5 ประการในการนำโครงการไปปฏิบัติ ได้แก่ การทำงานด้วยความเต็มใจ เต็มใจ เต็มเวลา เต็มคน และเต็มพลัง เพื่อให้การดำเนินโครงการสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และมีเป้าหมายร่วมกัน ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดของโครงการอย่างถ่องแท้ ทั้งที่มาของโครงการ เหตุผลในการดำเนินงาน การวางแผนการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ รวมถึงกระบวนการทำงานที่ชัดเจน โดยมีกระบวนการมอบหมายงานและความรับผิดชอบให้กับบุคลากรแต่ละคนตามหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ เทคนิค วิธีการ ขอบเขตของงาน และระยะเวลาการดำเนินโครงการ โดยใช้หลักการ ADDIE Model ในการออกแบบและบริหารจัดการโครงสร้างองค์กร รวมถึงการออกคำสั่งการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเพื่อให้บุคลากรสามารถทำงานตามที่ได้รับมอบหมายตามความรู้และความถนัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 กิจกรรมการพัฒนาทักษะการบริหารโครงการของผู้บริหารวิทยาลัย ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา โดยให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในองค์กร นอกจากนี้ ควรมีการ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้และอภิปรายร่วมกันในการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งมีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของโครงการที่ดำเนินการตามกรอบที่กำหนดไว้ในแผนการดำเนินงาน

4. แนวทางในการพัฒนาการศึกษาการบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ในด้านการปิดโครงการควรมีดังนี้

4.1 กระบวนการพัฒนาทักษะการบริหารโครงการของผู้บริหารวิทยาลัย ผู้บริหารสถานศึกษาควรทำการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา โดยการรวบรวมข้อมูลและสรุปผลโครงการหรือกิจกรรมที่ได้ดำเนินการ วิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการปฏิบัติงาน โดยเน้นการตรวจสอบจุดเด่น จุดด้อย และจุดที่ควรพัฒนา ซึ่งจะนำมาปรับปรุงผลการปฏิบัติงานในอนาคต นอกจากนี้ยังควรมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงของโครงการ รวมถึงประสิทธิผลที่คาดว่าจะได้รับ เพื่อตรวจสอบว่าโครงการได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยต้องมีการวัดผลประเมินผลและตรวจสอบผลการดำเนินงานในทุกช่วงเวลา ได้แก่ ก่อนการดำเนินโครงการ ระหว่างการดำเนินโครงการ และหลังการดำเนินโครงการ ซึ่งรวมถึงงบประมาณ ผลผลิต และกิจกรรมที่เกิดขึ้น ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรภายใต้ระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้สามารถสรุปผลโครงการเป็นแนวทางในการพัฒนาในอนาคต

4.2 กิจกรรมการพัฒนาทักษะการบริหารโครงการของผู้บริหารวิทยาลัย ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เพื่อสรุปการดำเนินโครงการในภาพรวม โดยหาจุดอ่อนและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาต่อยอดในการดำเนินโครงการ มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน นอกจากนี้ควรมีการสะท้อนผล อภิปรายผล และเผยแพร่ผลการดำเนินโครงการ พร้อมทั้งจัดทำแบบสำรวจความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องในโครงการ และการจัดการประชุมกลุ่มงานที่รับผิดชอบด้านนโยบายและแผน เพื่อปรับปรุงตรวจสอบให้เกิดเป็นแนวทางในการพัฒนารวมถึงการสรุปเล่มโครงการเพื่อนำเสนอให้กับผู้บังคับบัญชาต่อไป

อภิปรายผล

การบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยสามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ได้รับการประเมินว่ามีระดับการบริหารที่สูง โดยสาเหตุสำคัญคือการพัฒนาทักษะจากการฝึกอบรมที่หลากหลายที่ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งในช่วงก่อน ระหว่าง และหลังการอบรม ซึ่งส่งผล

ให้ผู้บริหารมีความสามารถในการริเริ่มโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการริเริ่มโครงการ ผู้บริหารสามารถศึกษานโยบายและแนวโน้มการพัฒนา พร้อมทั้งประเมินสภาพแวดล้อมและปัญหาที่เกี่ยวข้องก่อนการวางแผนดำเนินงาน โดยมีการจัดประชุมเพื่อรวบรวมข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการจัดเก็บข้อมูลในระบบสารสนเทศที่ทันสมัยและเข้าถึงได้ง่าย นอกจากนี้ ในการนำโครงการไปปฏิบัติ ผู้บริหารมีทักษะในการมอบหมายงานให้เหมาะสมตามความรู้และความสามารถของบุคลากร รวมถึงการจัดการการสื่อสารอย่างรวดเร็ว ทั้งการสื่อสารทางการและไม่เป็นทางการ การประชุมและการรับฟังความคิดเห็นจากสมาชิกโครงการยังช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในทีมงาน สอดคล้องกับการศึกษาโดยเอกชัย ปรีญญกุล (2556) ที่พบว่า การบริหารโครงการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกมีประสิทธิผลในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการควบคุมและติดตามโครงการที่มีประสิทธิผลสูงสุด เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิผลโครงการ พบว่า 4 องค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ การวางแผนและกำหนดโครงการ, การจัดทีมงานและการประสานงาน, การประเมินโครงการ และการควบคุมและติดตามโครงการ ซึ่งเมื่อมาตรฐานการบริหารโครงการผสมเข้ากับกระบวนการทำงานภายในองค์กรจะสามารถสร้างจุดแข็งและจุดอ่อนในการบริหารโครงการในโครงสร้างขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การปิดโครงการในระดับการศึกษาของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับอื่น ๆ ซึ่งอาจเกิดจากความไม่ชำนาญในการจัดทำรายงานการประเมินโครงการที่มีความครอบคลุมในด้านต่าง ๆ เช่น ค่าใช้จ่าย เวลา วิธีการดำเนินโครงการ และการมีส่วนร่วมในการสรุปผลลัพธ์การดำเนินงานโครงการที่สะท้อนถึงเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ผลผลิต และความคุ้มค่าของโครงการ นอกจากนี้ยังมีการเปิดโอกาสให้ทีมงานโครงการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการไม่เพียงพอ ผลการวิจัยของอภิชาติ สุปิน (2554) ในการศึกษาการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่าโดยรวมกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการปฏิบัติงานในระดับมาก ในการเปรียบเทียบกระบวนการบริหารโครงการตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพแตกต่างกันและตามที่ตั้งของสถานศึกษา พบว่าระดับการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ปัญหาที่สำคัญในการบริหารโครงการ ได้แก่ การปฏิบัติตามโครงการและการควบคุมลำดับการปฏิบัติงานตามโครงการ ข้อเสนอแนะที่สำคัญคือควรมีการสร้างร่วมมือในการปฏิบัติตามโครงการและการควบคุมการใช้ทรัพยากรและเวลาในการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปิดโครงการในอนาคต

3. แนวทางในการพัฒนาการบริหารโครงการของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์สามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหารควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในภาพรวม รวมถึงการวิเคราะห์นโยบาย แผนงาน และโครงการขององค์กรต่าง ๆ เพื่อให้เห็นจุดอ่อน จุดแข็ง และจุดที่ควรพัฒนา ซึ่งจะช่วยในการวางแผนที่มีประสิทธิภาพ โดยการนำกระบวนการวิธีปฏิบัติ PLC (Professional Learning Community) และวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Act) มาขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาการบริหารโครงการ

นอกจากนี้ ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งรวมถึงผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน และหน่วยงานภายนอก เช่น ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานต้นสังกัด หรือสถานศึกษาในเขตพื้นที่เดียวกันหรือต่างเขต เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาด้านนวัตกรรมวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จากการศึกษาของศศิวิมล อินตะเนตร และคณะ (2561) ที่ทำการวิจัยการจัดทำคู่มือการบริหารโครงการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การบริหารโครงการที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ประกอบไปด้วย 1) ขั้นตอนวางแผนโครงการ 2) ขั้นตอนวิเคราะห์และอนุมัติโครงการ 3) ขั้นตอนดำเนินการตามโครงการ 4) ขั้นตอนควบคุมและติดตามโครงการ 5) ขั้นตอนประเมินผลโครงการ การศึกษาของศักดิ์สิริวรรณ ทรงสิริวรกุล และ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2561) ที่เกี่ยวกับการบริหารโครงการของคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า องค์ประกอบสำคัญในการบริหารโครงการมีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วยการพัฒนาทีมงานและการควบคุม 2) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3) การออกแบบโครงการ 4) การติดตามงบประมาณ 5) การมอบหมายงาน 6) การบริหารคุณภาพและความเสี่ยง การนำแนวทางเหล่านี้ไปปรับใช้จะช่วยให้การบริหารโครงการของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การบริหารโครงการของผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ มีระดับความสามารถที่ดีในทุกด้าน ดังนั้น ผู้บริหารอาชีวศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ควรนำทักษะการบริหารโครงการมาใช้ในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในทุกด้านของการบริหารจัดการ
2. แนวทางในการพัฒนาการบริหารโครงการของผู้บริหารวิทยาลัย ควรประกอบด้วยกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในภาพรวม โดยการตรวจสอบนโยบาย แผนงาน และโครงการขององค์กรต่าง ๆ รวมถึงการระบุจุดอ่อนและจุดแข็ง เพื่อให้สามารถวางแผนการบริหารที่มีประสิทธิภาพ
3. ด้านการริเริ่มโครงการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้หลักการการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนกลยุทธ์ โดยการใช้แนวคิดเชิงระบบเพื่อระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ครูผู้สอน และการจัดการประชุม

กลุ่มย่อย เพื่อสร้างปฏิทินการดำเนินงาน และข้อตกลงร่วมกันในการปฏิบัติงานระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อสร้างความเข้าใจและกรอบการริเริ่มโครงการ

4. ด้านการนำโครงการไปปฏิบัติ ผู้บริหารควรมีบทบาทในการใช้ศิลปะในการจูงใจบุคลากรแต่ละคน โดยยึดหลักการ 5 ประการในการนำโครงการไปปฏิบัติ ได้แก่ การทำงานด้วยความเต็มใจ เต็มใจ เต็มเวลา เต็มคน และเต็มพลัง เพื่อให้การดำเนินโครงการบรรลุวัตถุประสงค์และมีเป้าหมายร่วมกัน

5. ด้านการปิดโครงการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา โดยการรวบรวมและสรุปข้อมูลโครงการหรือกิจกรรม และวิเคราะห์ผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถพัฒนาการบริหารโครงการในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหารวิทยาลัย ด้านการปิดโครงการ เพื่อจะได้องค์ประกอบที่สมบูรณ์แล้วนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารโครงการของผู้บริหารโรงเรียน

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการพัฒนาการบริหารโครงการของผู้บริหารวิทยาลัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง

- ประเวศ วะสี. (2545). *การสร้างธรรมาภิบาลในขบวนการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน).
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ และคณะ. (2550). *การพัฒนาแบบการสร้างและพัฒนาครู เพื่อรองรับกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาปัญญาบนพื้นฐานแนวคิดไทย*. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ.
- ศศิวิมล อินตะเนตร และคณะ. (2561). การจัดทำคู่มือการบริหารโครงการตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 11(2), 2750-2766.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2550). *เทคนิคการประเมินโครงการ*. พิมพ์ครั้งที่ 6. นนทบุรี: จตุพร ดีไซน์.
- ศักดิ์สิริวรรณ ทรงสิริวรกุล และ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2561). การบริหารโครงการของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ. *วารสารการบริหารการศึกษา*, 10(2), 919-933.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการนำมาตรฐานสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์. (2556). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์*. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.

- อภิชาติ สุปิ่น. (2554). การบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. วิทยานิพนธ์แขนงวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เอกชัย ปริญญากุล. (2556). "ประสิทธิผลการบริหารโครงการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก." รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก.
- Kerr, J.F. (1989). *Changing the Curriculum*. London: University of London Press.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.

